

Keskkonnaministeerium
Narva maantee 7a
10117 Tallinn

Teie 28.04.2020

Meie 12.05.2020 nr 4/113

Arvamuse esitamine Euroopa Komisjoni konsultatsiooni kohta seoses 2030 kliimapoliitika eesmärkide ülevaatamisega

Lugupeetud Getlyn Denks

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: **Kaubanduskoda**) tänab Keskkonnaministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Komisjoni avaliku konsultatsiooni: 2030 kliimapoliitika eesmärkide ülevaatamine kohta (edaspidi **Konsultatsioon**) kohta. Konsultatsioon on seotud Euroopa Komisjoni plaaniga teha roheleppe raames ettepanek tõsta 2030. aasta kliimaeesmärki, suurendades EL kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamist praegu planeeritud 40% pealt 50 –55% peale.

Tutvustasime teemat Kaubanduskoja infokanalite abil oma liikmetele ning järgnevalt toome välja, millised peaksid olema Eesti seisukohad ja millele peaks erilist tähelepanu pöörama.

Vahepealseid kliimaeesmärke ei peaks tõstma

Kaubanduskoda toetab ideed, et kliimanetraalsuse saavutamine peaks olema sujuv, kuid leiame, et 2030. aasta kliimaeesmärke siiski tõstma ei peaks. Need peaksid jääma muutumatuks, st eesmärk peaks olema vähendada kasvuhoonegaaside heidet Euroopa Liidus 1990. aasta tasemetega võrreldes 40%. Ettevõtjatelt saadud tagasisidest nähtub, et praegused eesmärgid on juba niigi ambitsioonikad ning peaksid tagama 2050. aastaks seatud kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärgid. Kaubanduskoja hinnangul ei peaks kliimapoliitika eesmärke karmistama ning ettevõtjatele sellega täiendavaid kohustusi panema olukorras, kus majandus on COVID-19 põhjustava viiruse leviku tõttu niigi kehvast seisust ning ettevõtete investeerimisvõimekus on oluliselt langenud.

Kliimanetraalsuse saavutamine ja vahepealsete eesmärkide kõrgemale seadmine avaldab majandusele veel omakorda mõju. Kõrgemad eesmärgid tähendavad tööstus-, energia-, teenuste ja teiste sektorite ettevõtjate jaoks suuri investeeringuid, mille tasuvuse tagamise koormus langeb lõpuks tarbijatele. Samuti tähendavad kõrgemad eesmärgid (üksi tegutsedes) ELi rahvusvahelise konkurentsivõime vähenemist. Lisaks peame oluliseks, et enne rangemate nõudmiste seadmist tuleks saavutada olukord, kus

kõik on vähemalt praegusedki eesmärgid saavutanud. Alles seejärel saab ühiselt liikuda kõrgemate eesmärkide suunas.

Eesmärgid tuleks saavutada mõistlikus tempos

Roheleppes kirjeldatud tegevusi, sh vahepealsete eesmärkide seadmist, tuleks ellu viia mõistlikus tempos, mis ei vähenda inimeste elatustaset, ei kahjusta ettevõtete konkurentsivõimet ning arvestab tehnoloogiliste arengutega. Kliimaneutraalsuse saavutamiseks on erinevate sektorite ettevõtjatel vajalikud väga mahukad investeeringud, mille ettevalmistuse ja rahastuslahenduste leidmise perioodid on pikad. Kiirendatud korras ambitsioonikate eesmärkide võtmine võib kahjustada ka juba tehtud investeeringuid ning mõjutada ettevõtete investeerimiskindlust, kuivõrd täpselt pole teada, milliseid muudatusi rohelepe ja sellega seonduvate eesmärkide täitmine endaga veel kaasa toob ning millal võiksid need muudatused õigusaktides kehtima hakata. Tulemusena võivad ettevõtted hakata lükkama tänaseid investeeringuid edasi või jätavad need üldse tegemata. Seega peame oluliseks, et teel kliimaneutraalsusele oleksid kõik sammud võimalikult pikalt ette teada ja kiirendatud korras ambitsioonikamate eesmärkide seadmist ei toimuks.

Tuleb säilitada ettevõtete konkurentsivõime

Kaubanduskoda peab oluliseks, et Roheleppes kirjeldatud tegevused (sh võimalikud kõrgemad kliimaeesmärgid ja erinevad maksud) ei kahjustaks ettevõtete konkurentsivõimet. Eelkõige avaldub negatiivne mõju energiaintensiivsetele ettevõtetele. Kui EL-is hakkavad kehtima rangemad kliimanõuded, sh rangemad 2030. aasta kliimaeesmärgid, siis on teatud sektoritel väga keeruline konkureerida ettevõtetelega, kes asuvad väljaspool EL-i ja ei täida nii rangeid keskkonnanõudeid.

Üksi tegutsedes väheneb EL-i, sh ka Eesti ettevõtete konkurentsivõime. Leiame, et nii majanduslikus kui ka keskkonnavalas mõttes kõige tulemuslikum, kui kliimaneutraalsuse saavutamisse ei panustaks mitte ainult EL vaid kogu maailm. Seetõttu peame väga oluliseks, et EL kaasaks antud protsessi ka muud regioonid.

Kehtivate nõuete võrdne täitmine ka EL-siseselt

Lisaks eeltoodule peame oluliseks, et konkurentsivõime oleks tagatud ka EL-i piires. Tuleks tegutseda selle nimel, et kõik liikmesriigid, nende ettevõtted täidaksid juba olemasolevaid kliimapoliitika nõudeid. Ettevõtetele laekunud tagasiside kohaselt, on Eesti vähendanud kasvuhoonegaaside heitetasemeid ja täitnud taastuvenergia eesmärgid ennaktempos. Samas on aga liikmesriike, kus praegu kehtivad eesmärgid pole täidetud. Oleme seisukohal, et seni, kuni teised EL riigid pole esialgseid kliimaeesmärke saavutanud, ei tohiks Eesti võtta praegusest karmimaid eesmärke.

Mõjuanalüüs ja toetusmeetmed

Kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamine 2050. aastaks nõuab suuri investeeringuid, mille tasuvuse tagamise koormus langeb tarbijale ning toob kaasa olulisi uusi nõudeid

kõikidele majandussektoritele. Sellest tulenevalt peab Kaubanduskoja hinnangul eelnevalt põhjalikult hindama roheleppega kaasnevaid mõjusid nii keskkonnale, majandusele kui ka sotsiaalvaldkonnale. Me ei pea mõistlikuks seda, et rohelepe või selle vahe-eesmärgid võetakse vastu enne mõjude analüüsi teostamist. Lisaks tuleb hinnata ka seda, kas ja kui reaalne on roheleppes sisalduvate eesmärkide täitmine. Ühtlasi peaks olema selge, milliseid toetusmeetmeid kavatakse kliimaeesmärkide saavutamiseks pakkuda.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohtadega arvestamist. Vajadusel oleme valmis seisukohti ka täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Kristina Jerjomina Kristina.Jerjomina@koda.ee 604 0071